

• **РЕШЕНИЯ НА ПЕТИЯ ЦЪРКОВНО-НАРОДЕН СЪБОР ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2001 г.**

• **Канонично право –**
Божията църква е неприкосновена

стр. 3

• **Песни и помисли –**
музикалната ауресия и влиянието ѝ върху духовния живот

стр. 4

• **Св. Григорий Богослов:**
На свето Кръщение Господне

стр. 5

• **Български новомъченици:**
Отец Иван простил на своите прегатели

стр. 6

Размисли след празника
• **Кой е Родилият се във Витлеем**
• **За Рождество Христово**

стр. 7

Проведе се Петият църковно-народен събор

На 17 декември в Софийската духовна семинария се проведе Петият църковно-народен събор. Според Устава на Българската православна църква църковно-народен събор се провежда на всеки четири години.

Съборът бе председателстван от Негово Светейшество Българския патриарх Максим, председател на Светия Синод.

След уточняване на процедурни въпроси, високият църковен форум протече плодотворно. Докладът на Светия Синод на БПЦ, прочетен от Негово Светейшество, направи изчерпателен обзор на изминалия период след предишния Четвърти църковно-народен събор от 2-4 юли 1997 г. Бяха анализирани причините за продължаващия разкол, бе отчетено финансовото състояние на Църквата ни, както и цялостната ѝ дейност. Съборът прие важни решения, чийто пълен текст публикуваме на стр. 3.

Преди съборът да завърши, Българската православна църква излезе с възвание към нашия народ, в което бе изразена загриженост за настоящето ни и прозвучаха отечески напътствия за мисията на православните християни за доброто на България.

Дейността на Петия църковно-народен събор ще бъде отразена в специален извънреден брой на „Църковен вестник“.

ЦВ

Българският патриарх Максим освети бойните знамена

На 6 януари, Богоявление, Негово Светейшество Българският патриарх Максим в съслужение с Негово Високопресвещенство викария Нюйорски митрополит Геласий, Пресвещените епископи Траянополски Иларион, Левкийски Павел, Деволски Теодосий и Знеполски Николай, Високопродобните архим. Борис, гла-

вен секретар на Св. Синод, и архим. Сионий, ректор на Софийската духовна семинария, заедно с храмовото духовенство, отслужи св. Литургия в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“. На службата присъства министър-председателят на Република България Негово Величество Симеон II.

Негово Светейшество извърши Велик Богоявлен-

ски водосвет и произнесе молитва за благоденствие и преуспеяване на българския народ и държава. След това по традиция бяха осветени бойните знамена на армията.

Освещаването на бойните знамена произхожда от Византия, а в България е въведено през IX в. от цар Симеон Велики. Прекъсната за цели 45 години, традицията бе възстановена

след 10 ноември 1989 г. За съжаление, тя бе опорочена от политическите сили, поддържащи разкола. През последните години пред ротондата „Св. Георги“ се извършавше фалшив ритуал от разколнически свещеници.

Тази година добрата практика бе възстановена. Българските воини и бойните знамена бяха поръсени със светена вода пред патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ от Българския патриарх Максим в присъствието на президента Петър Стоянов, министър-председателя Симеон Сакскобурготски, председателя на Народното събрание Огнян Герджиков, военния министър Николай Смирнов, министъра на външните работи проф. Георги Петканов, началника на генералния щаб ген. Михо Михов, висши офицери, държавници и граждани.

Това е поредното важно свидетелство за воля от страна на държавната власт да окаже съдействие за окончателното премахване на разкола и неговите структури от тялото на каноничната Българска православна църква.

ЦВ

На Великден като в „Индиго“...

„Или мислите, че ония осемнайсет души, върху които падна Силоамската кула и ги избви, бяха по-виновни от всички, жавещи в Иерусалим? Не, казвам ви; но, ако се не покаете, всички тъй ще загинете.“
(Лука 13:4-5)

Всезвестно е, че на Великден, ако човек иска наистина да отиде на църква, а не на шоу, му се налага да изгържи доста неприятни мигове в блъскане и подвикване, в агресия и шинжване. Това е гълпа, формирана главно от тийнейджъри, за които свещите дават ефекта на бенгалски огън,

но понеже не гърмят, ги комбинират с пиратки... Запалените коси са нещо нормално. Положението често излиза от контрол. Така е до полунощ. Шом свещеникът благовести „Христос воскрес“ и изпее пасхалното „Да възкръсне Бог и да се разпръснат враговете Му“, гълпата мигновено изчезва. Отива да си „купопясва“ някъде другаде, а в храмовете се възцарява пасхалният мир, който е в смисъла на светлия празник.

Току-що отразувахме Рождество Христово и на някой може да му се стори ненавременна препратката към Великден. Но

онова, което се случи дни преди Коледа пред дискотека „Индиго“, ни задължава да мислим в по-широк контекст.

Загинаха седем невръстни деца. Нито сложни криминално престъпления, нито война, нито опасна болест. Най-нещастен случай. При взаимното блъскане в гълпата, образувана от три хиляди други невръстни.

Обаче числото три хиляди не е случайност. Това е напълно реално и симптоматично явление в нашето общество. Означава, че средно шест хиляди родители (само за дискотека „Индиго“) съзнателно и

може би, с чиста съвест са пунали децата си да се забавяват на място, непригодно за деца. Не са виновни нито държавата, нито полицията, нито организаторите, по една много проста причина: не те сам дали по два лева. Родителите са им ги дали и това е една твърде ниска цена за тяхната безотговорност и слабохарактерност. За съжаление неколцина заплатиха несравнимо повече. А ако не са знаели къде отиват тези деца, още по-зле.

Ето, сега е време да преосмислим забавленията, на които се подлагат децата ни. Сега е време да

се ужасим, като разберем, че те масово са застрашени да се състарят преди да са пораснали и да дезрадират още преди да са се изградили като личности, за което отговорността е първо наша, а после – тяхна или нечия друга.

Личността не се изгражда в абстрактни и безлични пространства като „общество“, „среда“ и др. Личността се изгражда лично и чрез личности. Това означава – в семейството, на първо място. После, случайно или не, може да се появят други фактори и други хора, които да вложат или да подбържат плодотворно на родителските

усилия. Но това е после, по-късно, когато свободната воля е съзряла и е способна да носи отговорност.

Семейството не е случайност, а от Бога дадено благодатно общество, в което Бог върши делото си да спасява, изгражда и освещава човека. Ненаправно казваме „домашна църква“. Но ние днес сме приизлили семейството до една житейска случайност като много други. Пречим на Божиите действия и превръщаме също в една случайност както спасението на собствените си деца, така и своето.

ХРОНИКА

България

Патриаршески богослужения

В неделята пред Игнажен 16 декември по традиция в Синадолния параклис „Св. Цар Борис“ се отслужва заупокойна св. Литургия и панихида за всички починали архиереи на Българската православна църква.

Тази година св. Литургия бe извършена от Негово Високопреподобие архимандрит

Борис, главен секретар на Св. Синод. На службата молитвено присъстваха Негово Светейшество Българският патриарх Максим и всички синодални архиереи. След литургията Светейшият патриарх и Високопреосвещените митрополити отслужиха панихида.

На 24 декември – Бъдни вечер, Негово Светейшество Българският патриарх Максим отслужи в столичния катедрален храм „Св. Неделя“ полагащата се за вечерното богослужение празнична утрена. В тази тържествена рождественска служба участие взеха Високопреосвещените митрополити Американски, Канадски и Австралийски Йосиф, б. Нюйоркски Геласий, Преосвещенят Знеполски епископ Николай, викарый на Софийска св. митрополия, Високопреподобните архим. Борис, гл. секретар на Св. Синод, и архим. Анагирос, представител на Еладската православна църква в България, храмово-духовенство, патриаршеският протодиякон Стефан Марков и дякон Любомир Братоев.

На 25 декември – Рождество Христово, в храм „Св. Неделя“ Българският патриарх и Софийски митрополит Максим в съслужение с Американски, Канадски и Австралийски митр. Йосиф, митр. Геласий, Знеполски еп. Николай, архим. Борис, староф. ик. Костадин Янич, ик. Тоско Казанки, ик. Мина

На 26 декември, втория ден на Рождество Христово, св. Православна църква възпява Пресветата Дева, чрез която се изпълни обетованието за най-великото събитие в съдбините на човечеството – Боговъплъщението.

Тържествена св. Литургия в патриаршеската катедрала „Св. Ал. Невски“ бe отслужена от Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим в съслужение с Високопреосвещените Амери-

На 27 декември, когато Православната църква чества паметта на първия мъченик за Христовото име – св. апостол и архидякон Стефан, Негово Светейшество Българският патриарх Максим отслужи св. Литургия в храм „Св. архид. Стефан“ град Драгоман, Софийска епархия. В богослужението взеха участие и б. Нюйоркски митр. Геласий, Ловчански митрополит Гаврил, архим. Борис, гл. секретар на Св. Синод, иконом Александър Стратев, председател на църковното настоятелство към храма.

В края на литургията патриарх Максим

На 22 декември, ден след злополуката в столичната дискотека „Индиго“, в катедралния храм „Св. Ал. Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим отслужи трагически за упокоение души в седемте нещастно загинали младежи. В това чиноупослудание участие взеха и Високопреосвещените митрополити б. Нюйоркски Геласий, Доростолски и Червенски Неофит, Преосвещеният Траянополски еп. Иларион, патриаршески викарый, Високопреподобният архим. Борис, гл. секретар на Св. Синод, и йерей Антон Найденов, ефимерий към храм.

На тази заупокойна молитва при-

Минчев, протодиякон Стефан Марков, дякон Атанас Вълков и дякон Григорий Иванов, отслужи св. Литургия.

Храмът бe изпълнен от множество богомолци, дошли да се поклонят на родилца се Богомладенец Христос и да вземат благословение от Първоветителя на родната ни Православна църква – Негово Светейшество патриарх Максим.

Светейшият патриарх прочете Патриаршеското и синодално рождественско послание. В него той призова всички чеда на светата ни Църква да отправят своя духовен взор към яслиите на Христа и така да се приобщат към възторжения химн на небесните сили „Слава във висините Богу, и на земята мир, между човешите благоволение“ (Лука 2:14). Патриархът също така пожела „Новото лeто Господне да бeде благословено за целокупния наш народ, та в единство и мир да изграждаме личното и общественото благополучие“.

Димитър БОБЧЕВ

кански, Канадски и Австралийски митрополит Йосиф и бившия Нюйоркски митрополит Геласий, Преосвещените епископи Траянополски Иларион, патриаршески викарый, Левкиевски Павел, председател на настоятелството при храм „Св. Ал. Невски“, Деволски Теодосий и Знеполски Николай, викарый на Софийска митрополия, Негово Високопреподобие архимандрит Борис, главен секретар на Св. Синод, и храмовото духовенство.

Димитър МИШЕВ

произнесе слово, в което припомни житието на чествания първоученик. Цитирайки думите на св. ап. Павел: „Братя, да представите телата си в жертва жива, света и благоугодна Богу“ (Рим. 12:1), Негово Светейшество призова събралите се в църквата християни винаги да имат за пример живота, делата и верността, която св. архидякон Стефан е имал към Господа Исуса Христа. След това Патриархът благослови и поздравя богомолния народ по случай празника на храма.

Д. БОБЧЕВ

състваха председателят на Народното събрание г-н Огнян Герджиков и представители на всички парламентарни групи.

След службата Българският патриарх заяви, че в светлите дни на Рождество Христово сърцата ни са насърбени от злополучната смърт на невинни млади хора. Светейшият патриарх изказа своите съболезнования към родителите и близките на загиналите деца и увери, че ще продължава да се моли за упокоение души на младежите. Той също така каза, че ще изпроси от Всеподателя Бог и скорошно оздравяване на всичките четирнадесет пострадали в злополуката деца.

Уокър за дякон.

На 29 октомври Негово Високопреосвещенство Американски и Австралийски митрополит Йосиф освети новата църква в центъра на Индианаполис „Всех скорбящих радость“. В следващите дни бяха ръкоположени Джон Коен, Давид Брунтон, Джером Сандерсън и Михаил Фъри за дякони, а после за свещеници, както и Павел Смолидж за дякон.

Българската епархия в Америка

На 28 август 2001 г. Негово Високопреосвещенство Американски и Австралийски митрополит Йосиф освети Българската православна църква „Св. Богородица“ в Санта Роза, Калифорния, а на 28, 29, 30, 31 август и на 1 и 2 септември Негово Високопреосвещенство ръкоположи Джеймс Хугенс и Самуил Уолмс в дяконски чин, а Стефан Стейнк, Давид Скоп и Филип Толбърт в дяконски и свеще-

нически сан. След ръкоположението всички са в постоянна мисия за полза на православната ни вяра и църква в района на Сан Франциско, където има много нови български емигранти.

На 28 октомври тържествено бe отбелязана 86-годишнината на Българската православна църква „Св. Стефан“ в Индианаполис, Индиана. Същия ден митрополит Йосиф ръкоположи Михаил

Православието стъпи на Антарктида благодарение на България

Първият православен параклис на Антарктида ще бeде построен на територията на Българската изследователска база „Св. Климент Охридски“ на о-в Ливингстон.

Идеята е на фондация „2000 години Рождество Христово“. В навечерието на големия християнски юбилей фондацията дари на българските антарктични икона на покровителя на българите св. Иван Рилски, която те отнесоха в своя полярен дом. С това бe положено началото на изграждане на светията.

С мисията да избере и освети мястото, където ще бeде издигнат параклиът, за Ледения континент замина дякон Любомир Братоев.

Преди отпътуването му Негово Преосвещенство Траянополският епископ Иларион, викарый на Негово Светейшество Българският патриарх Максим, отслужи водосвет за здраве и успех на българските учени-полярници. Част от све-

тената вода дякон Любомир отнесе със себе си на о-в Ливингстон за осветяване на мястото.

Параклиът ще носи името на св. Иван Рилски и ще бeде изграден през следващия полярен сезон (есента на 2002 – пролетта на 2003 г.) Постройката ще е каменна и съобразена с всички изисквания на българската православна традиция. В изграждането на светията ще включи още много роднолюбиви българи. Дарени са две икони – на св. Богородица и на св. Иван Рилски, а изработването на кръста пожела да направят художници от град Смолян.

Благодарение на изследователския труд на българските учени страни на не станали член на така наречения Антарктически договор. В него влизат 27 държави от цял свят, които имат право

на свой глас при определяне съдбата и бъдещето на Антарктида.

На полярния континент има една протестантска църква, която се намира в американската база, обясни ръководителят на антарктическата ни експедиция доп. Христо Пимпирев. Има и един католически храм на територията на чилийската база. Въпреки че на полярния континент руснаците и украинците са стъпили преди българите, заслугата на ледения материк да има православен параклис ще е на българските учени, които сами пожелаха и се включиха в изграждането му.

ЦВ

Доростолска и Червенска епархия

На 17.11.2001 г. Негово Високопреосвещенство Доростолският и Червенски митрополит Неофит извърши обновление на храм „Успение Богородично“ в с. Езерче, Разградска духовна околия, и отслужи св. Литургия. По време на службата Високопреосвещеният митрополит награди с офижията „протоиерей“ енорийски свещеник на селото Цоньо (Стефан) Цонев. В службата взеха участие ст. ик. Кънчо Бояджиев – архиепископски наместник на гр. Разград, и свещ. Боян Илиев от гр. Лозница.

В този ден бяха отслужени и 120 години от построването на храма.

На 21.11.2001 г. – Въведение Богородично, Ден на християнското семейство и християнската младеж – в катедралния храм „Св. Троица“ в гр. Русе св. Литургия отслужи Негово Високопреосвещенство Доростолският и Червенски митрополит Неофит в съслужение с храмовото духовенство. Слово за празника произнесе свещ. Добромир Димитров. В поздравлението си за празника Високопреосвещеният митрополит подчерта, че „семейството е малката домашна църква, в която се възпитават християнските добродетели“. Мнозина пристъпиха

към светата Чаша за причастие.

Вечерта в пленарна зала на Община Русе се състои благотворителен концерт, организиран от Доростолска и Червенска св. митрополия, катедралния храм „Св. Троица“ и Православно християнско братство „Св. Троица“. Средствата от концерта ще бъдат използвани за устрояването на енорийския център към катедралния храм. Беседа за празника и ролята на съвременното християнско семейство изнесе прот. Георги Георгиев.

На концерта присъстваха представители на Областната управа, Община Русе, генералният консул на Руската федерация г-н Михаил Рев, католическият епископ Петко Христов, арменският свещеник Дирай Хадаван и др.

Участие в концерта взеха Катедралният хор, мъжки камерен състав при храм „Св. Николай“, както и представителни корове и фолклорни групи от град Русе.

На 24.11.2001 г. Високопреосвещеният Доростолски и Червенски митрополит Неофит присъства на празничен концерт, организиран от арменската общност в Русе, по случай 1700 г. от обявяването на християнството за офици-

ална държавна религия на Армения. На концерта присъства и архиепископ Дирай Мардикян, отговарящ за арменците в България и Румъния. Тържеството в Русе е заключително за юбилейната годишнина, след положеното начало на честванията в Армения на 22 септември 2001 г.

На 25.11.2001 г. – Деня на св. Климент Охридски, Негово Високопреосвещенство Доростолският и Червенски митрополит Неофит извърши обновление и отслужи св. Литургия в храм „Св. Архангел Михаил“ в с. Зараево, Поповска духовна околия, в съслужение със ст. ик. Марин Стоянов и свещ. Георги Тодоров – енорийски свещеник в селото. В този ден се навършиха 120 години от построването на храма.

Средствата за ремонта са събрани от дарения, като най-голяма сума е дал г-н Димитър Димитров, който дълги години е живял и работил в Белгия и чийто баща е бил свещеник в с. Зараево. Ремонтът е осъществен с доброволния труд на християните от селото и с активната подкрепа на кмета г-н Манчо Манев.

Ангел МЛАДЕНОВ, Доростолска и Червенска митрополия

На 11 ноември Американският и Австралийски митрополит Йосиф освети новата църква „Св. Преображение“ в Сиракюз, Ню Йорк, в присъствието на множество свещеници, дякони и миряни от цялата епархия.

Във всички църкви с

благословението на Негово Светейшество Българският патриарх Максим бяха вградени св. мощи на св. мъченик Трифон и бяха положени осветените от Негово Светейшество антиминси със свети мощи на св. Яков Персиянин.

На 18 ноември в Детройт в присъствието на 700 богомолци Негово Високопреосвещенство ръкоположи Стоян Постоименов Стоянов в дяконски чин, за да помага на о. Груичо Попдимитров в новата Българска църква „Св. София“.

Решения на Петия църковно-народен събор (17 декември 2001 г.)

Съгласно Устава на Българската православна църква Петият църковно-народен събор обстойно разгледа предложения за изменение и допълнение на Устава на БПЦ и реши:

1. В САЩ, Канада и Австралия има Българска източноправославна епархия със седалище в гр. Ню Йорк. Промяната да се отрази в чл. 4.

2. Титулт на досегашния Американски и Австралийски митрополит да бъде „Митрополит на САЩ, Канада и Австралия“ със седалище Ню Йорк и архиепископски намесничество в Торонто за Канада и в Мелбърн за Австралия.

3. Приема определеното на Всеправославния надюрисдикционен събор, София, 30.09 – 1.10.1998 г. Врачанска епархия да бъде разделена на две:

а) Врачанска епархия със седалище в гр. Враца и архиепископски намесничество в Бяла Слатина и Оряхово.

б) Плевенска епархия със седалище в гр. Плевен и архиепископски намесничество в Луковит.

4. Одобрява решението на Св. Синод Силистренската духовна околия да бъде Силистренска духовна околия със седалище в гр. Силистра и архиепископски намесничество в Дулово и Тервел.

5. Възстановява древлепросиялата Доростолска епархия в границите на досегашната Силистренска духовна околия със седалище в гр. Силистра и архиепископски намесничество в Дулово и Тервел.

6. Досегашната Доростолска и Червенска епархия да се именуват „Русенска“ със седалище в гр. Русе и архиепископски намесничество в Разград, Тутракан и Попово.

Негово Свещейство Българският патриарх Максим отслужва любена, с който започна Петият църковно-народен събор

7. Настоящите промени да се отразят в чл. 3 от Устава на БПЦ по съответния ред.

8. Епархийският архиепископ на Плевенска епархия да носи титлата „Плевенски митрополит“, на Доростолската епархия – „Доростолски митрополит“ и на Русенската епархия – „Русенски митрополит“.

9. За членове на Върховния църковен съвет при Св. Синод на БПЦ избира:

Духовници:

а) иконом Мина Минчев

б) свещ. Николай Николов

и подгласници:

а) свещ. Стефан Илиев

б) свещ. Петър Стоименов

Миряни:

а) Колю Божков

б) Димитър Ламбовски

и подгласници:

а) Иван Минев

б) Димитър Попиванов

10. Отправя Възвание към българския клир и народ.

11. Упълномощава Св. Синод на БПЦ да изпрати писмата от името на Събора до г-н Президента, г-н Председателя на Народното събрание, г-н Председателя на Министерския съвет и г-н Главния прокурор на Република България и до поднеслите приветствия към Събора.

Председател на Петия църковно-народен събор † Максим, Патриарх Български и Митрополит Софийски

Членове на Бюроото:
Архимандрит Борис, гл. секретар на Св. Синод
Архимандрит Авксентий
Доц. д-р Иван Желев Димитров, декан на Богословския факултет при СУ „Св. Климент Охридски“
Атанас Железчев, адвокат на Св. Синод

КАНОНИЧНО ПРАВО

Милко КОЖУХАРОВ, гл. счетоводител на Св. Синод на БПЦ, юрист и икономист

Френската революция започна с Декларация за правата на човека и ще завърши с Декларация за правата на Бога.

Луи дьо Боналд

Божията църква е неприкосновена

защита трябва да е подчинена на разумното начало. Набляга на човешката душевност.

Според Аристотел, „Естествено право е това, което навсякъде има еднакво значение и не зависи от неговото признание или непризнание. Условно право е това, което е зависимо от човешката воля и веднъж определено (чрез съответните закони), е задължително (позитивно). Важно е **съответствието на закона с политическата справедливост**“

и с правото. Откъсването на закона от правото е проява на деспотизъм – законът се превръща в средство за насилие, което е противоречие с основните принципи на правото. Естествено право е адекватно на политическата същност на човека.

Политико-правните идеи на Аристотел оказват значително влияние върху политико-правната мисъл през цялата история на човечеството – от античността през средновековието до наши дни.

В епохата на Древния Рим правото се оформя като самостоятелна научна област. Римските юристи разработват обширен комплект от политико-правни идеи.

Марк Тулий Цицерон в основите на правото поставя „природата“. Поради обстоятелства си произход природата е разумна и законосъобразна. Духовните

свойства на природата са източник на естествено право, материалното е подчинено.

„Истинският закон“ е един и същ навсякъде и завинаги. Изобщо над всички народи във всяко време ще се разпростира **един вечен и неизменен закон**

Негов Създател е Повелителят и наставникът на всички хора – техният Бог. И всеки, който не се покорява на подобен закон, вреди и на самия себе си. Ако успее да избегне наказанието на съда, той няма да се спаси от по-голямото и по-страшно наказание – наказанието на Бога – Създателя на всички истински закони.“

„Естествено право е основа на справедливостта и правото. Създадените от държавата правни норми следва да съответстват на изискванията на вечния естествен закон, на справедливостта и правото. Ако правото се формираше по желание на хората, по решение на първенците (позитивното право) би съществувало правото да се разбийнич.“

Идеите на Цицерон събуждат интересите на Т. Аквински, Х. Гроций, Монтезкьо и много други мислители и до наши дни.

Според Луций Сенека на природното право са подчинени всяко човешко творение, включително държавата и нейните закони. То е факт и императив на разум. Вселената е естествена

държавна със съответното естествено право. Поданиците на тази държава са всички хора. В основата е **божественото право**.

Римското право се развива до техническо съвършенство с блясък. То останало от начало до край неизменно. Техническото съвършенство обаче не е задоволявало римските юристи още в началото на възникването си. Затова са търсели някакво вътрешно душевно обяснение за същността на правото. Римският дух и държавната мощна организация не могли да им дадат отговора на въпроса за смисъла на човешкия живот. Затова именно юристите прибегват до гръцката философия. Младите юристи от Рим отиват в Гърция да усвоят неината философия. Дори и Цицерон се е учил от Аристотел. Така гръцката философия оказва голямо влияние върху развитието на римското право и юриспруденцията, дори и върху културата на целия Рим.

Българският изследовател на правото проф. Цеко Горбов отбелязва: „Рим наистина побеждава Гърция военно и политически, но Рим бива победен от нея духовно.“

Римското право се разглежда като познание на божествените и на човешките дела. Така според римските юристи „за човека е общо духовното начало, което го прави реално същество“.

Правото се схваща ка-

то подарено от Бога. В представата на старите римляни правото е било един вид божествен ред, предаден на децете им по пътя на откровението и наследен от тях от незапомнени времена. Това е дало основание в първоначалното си развитие с проблемите на правото да се занимават жреците назовавани понтифици. По-късно юристите поели тези функции са били назовавани жреци.

Характерно за римското право е изтъкване **аксиологичния – ценностния характер на правото**

което го свързва със задължителността на правните норми. Задължителността не изразява същността на правото.

Скелетично се приема, че като система римското право съдържа и изпълва най-вече с човешкото право „ius“, и то като частно „civilis“. Но то обхваща и естествено право и позитивно. Още отначалото си обаче римското право приема и прави разлика между „ius“ и „fas“ – **сакрално право т. е. божествено право**

Божественото право обхваща нравствено-религиозен ред, отношенията между Бога и хората. Папители на това право били жреците колегии. С публичното право се уреждало правното положение на жреците в обществото, държавните институции и др. Обхващащо тези права,

римското право е действало като единна система.

Така римското право действа от 753 г. преди Христа до 533 г. след Христа, към края на VI век, т. е. близо цяло хилядолетие.

След римското право протича едно второ хилядолетие, до началото на XVII век.

Без да игнорираме историята, бихме се спрели на най-важните моменти в състоянието на политико-правната мисъл след сполучата на римското право.

Идеите на римското право с духа си, със съвършената си техническа разработка, с универсалния си характер като единно право, дава основание за развитие и поява на множество политико-правни идеи, мислителни, школи. Извършва се една широкоспашна рецепция на римското право. То става основа на държавните юриспруденции в цял свят.

Винцишайд отбелязва: „Ако Римската империя не може да завладее света с военната си сила, то с духа на правото си го завладя“.

Но как се приложил римското право? Най-вече в гражданско-правното направление „corpus iuris civilis“. Божественото, естествено и публичното право остават настрана. Библията ни учи, че всяка власт е дадена от Бога и е основана на държавността – Deus regnum fundamentum.

Следва

На Великден като в „Индиго“...

От стр. 1

Бог е милостив и човеколюбив, но не боголюбиви ли сме? Не, и това проличава от отношенията помежду ни и даже от забавляванията ни.

Едва ли всички родители имат точна представа как изглежда една съвременна българска дискотека, тъй любима на четата им. Но би трябвало да отидат сами с познавателна цел. За онези, които още не са го направили, предлагаме кратко описание.

Там хората не общуват като хора, защото речта е заглушена от постоянния гътен. Музиката в най-добрия случай е сведена до монотонен и крайно опростен ритъм. Тела се лугат хаотично, потопени в кръсци, полумрак и пошлост. Дори изобщо да не се предлага

алкохол, това не променя особено усещането за деградация. Текстовете на любимите песни варират от сквернословие до сатанински девизи.

Не ви ли напомня нещо?...

Не изпадаме в морализъм. Допускаме, че точно там може би има души много по-чисти, отколкото на едно изискано театрално представление, по-малко лицемерие, отколкото на един оперен спектакъл.

Бог действа и в сърцата на заблудените; Христос презира повече благочестивото самодоволство, отколкото обезобразената искреност.

Тревогата идва не толкова от атмосферата на дискотеките и тийнейджърските увеселения. Страшното е, когато тази

атмосфера остава в душите, когато не се променя и на Великден, когато за едни и същи хора храмът е поредният „купон“. Страшното е, че ни завладява неразкаян варваризъм, който си го носим навсякъде в себе си.

Обръщали ли сте внимание на тийнейджърските пълчища в пиков час на едно от най-оживените стодни кръстовища, където тъжно стои и благославя св. Патриарх Евтимий Търновски? За повечето това не е нищо друго освен „на Попа“. Наркомани и „неформални“ типове се възползват от удобното място за срещите си, които често завършват печално – по стени в околността висят некролози на толкова млади хора, даже деца, починали от свръхдоза. Но най-печално е самодово-

твото в такава състояние.

Да пожелаеш койка да вникне за миг в живота и в свидетелството на Патриарх Евтимий! Ей така, докато чака приятелката си. Тогава може и да се разгори благодатта на Светата Троица, на Която светителят молитвено ни е поверил. Бог очаква с трепет са-

мо нашето желание, за да извърши Своето обновително дело в душите ни.

За съжаление наркотиците притягват свободната воля на човека повече дори и от алкохола. Затова именно днешните тийнейджъри са в много по-голяма опасност от когато и да било.

Дори и да не са посягали към дрога и наркотик, самата нова тийнейджърска масова субкултура е наркоманска като смисъл, като цели и като послания. Отгук и лицемерието в трезвия и борбен вид на Мишо Шамара и другите подобни малолетни „шоумени“.

Преди години имаше и по-„искрен“ пример от Запада: вокалистът на известната група „Нирвана“ се самоуби от застъпване и деградация. Тази група бе-

ше (и още е) популярна и сред българските деца...

Но сега става дума за родителската отговорност, чиято липса се очертава като едно от най-сериозните духовни заболявания на съвремените.

Преди време отговорник на читателски въпрос: грях ли е да се ходи на дискотека.

Днес продължаваме да считаме, че нищо само по себе си не е грях – включително дискотеката. Но е грях да изкушаваше Бога, като подхождаме лековато и безотговорно към дената си, различайки единствено на безкрайната Му милост.

Дали на 5 май, Великден, ще забележим благодатна промяна в тълпата преди полунощ? Нещата са свързани.

Ангел ВЕЛИЧКОВ

ЛИЧНИ

Песни и помисли

Уравновесен човек в зряла възраст не може да спи. Измъчва го една мелодийка, позната от детската градина. Или стара градска песен от младежките години. Или „Джингъл бели“ в поне десет аранжирания от последната радио- и телевизионна коледна кампания...

Това не е сюжет по Стивън Кинг, нито случка от практиката на психиатър. Случва се с всички ни. Обикновено проличава повече при хора, извършващи физическа работа, особено ако е свързана с монотонни движения. Всеки се е заслушвал с усмивка в игривите трели, които изпълняват с уста майстори и бояджии. Но от тази досада не са защитени и хората на умствен труд. Дори по принуда да са по-тихи, тяхното мъчение поради това е по-голямо.

Живеем в звукова среда, непозната на хората преди епохата на радиото, да не говорим за по-късните устройства за съхранение и разпространение на звука.

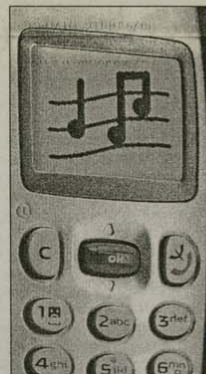
Преди това слушането на музика е било възможно само наживо. Но и отношението към нея е било различно, както въздействието ѝ.

Днес музиката има едно ново предназначение, наред с останалите: тя може да служи като дежурен звук фон на живота ни. В градския транспорт често се срещат хора със слушалки в ушите, в които звучи с оглушителна сила каквото и не. Неотдавна в тролейите и автобусите бе забранен определен вид популярна музика, която неслучайно бе окачествена като вид агресия.

В личния си живот обаче, често пъти добро-

волно се подлагаме на такава агресия.

Човек може да се приспива със симфонията на Бетовен или да слуша в стаята си хора на „Св. Александър Невски“. Може и да се прогира с децибели в кварталната диско-

тека. Изборът е свободен и много голям.

Един от страничните ефекти са натрапчивите песнички, изникващи от претоварената ни музикална памет. От това могат да се възползват и демоните, търсещи празнини, които да запълнят с лудкавите си действия.

Натрапчивите песнички не са нищо друго освен един вид помисъл, за който почти никога не е казвано, но който много прилича по своите действия на вредните помисли, добре описани още от древните отци аскети. Те може би нямат същото пряко помрачавашо ума действие, както блудните, богохулните или братоненавистните помисли. Но в никаква случай не са невинни.

Дали идват от естеството на човешката памет, или са внушавани от лудкавите духове, е трудно да се определи със сигурност. Най-често се случват и двесте. Необходим е духо-

вен опит и голямо внимание в мислите.

Досадните мелодийки изглеждат духовно „неутрални“. Не им обръщаме особено внимание, освен когато не се мъчим да се освободим от тях, за да си отдохнем малко от нежното им ого. Правим грешка.

Те обсебват неусетно вниманието и го отклоняват не толкова от работата ни, а най-вече от високите помисли за Божието присъствие във всеки миг на живота ни, за чудните Мудела, за непостижимия Му промисъл, който не само необятната вселена, но и всекиго от нас лично води към спасение.

Ако понекога успеем да отблъснем вражеските помисли и волята се пребори с неканените мисли на разсеянния ни ум, тогава често пъти идват разни мелодии, започваме да си тананикаме наум песни, за които или радиото ни е подсетило, или даже сами не разбираме откъде са дошли. Те могат да се окажат по-упорити от други помисли, особено ако не ги овладеем навреме.

За човек, който няма Бога пред себе си и не желае Неговата правда, съществува решение на проблема по един лесен начин: замяна на един помисъл с друг. Вторият, разбира се, остава и така човекът ходи заплетен в собствените си помисли и „мислите им една друга се обвиняват или се оправдават“ (Рим. 2:15).

Они, които желаят да бъде богоносен, да има винаги Христа и в сърцето, и в ума си, и в живота, и в мислите си, не може да приеме това.

Ние познаваме начин за борба с помислите, който едновременно ангажира свободната ни воля и привлича Божията помощ за

добрия завършек на делото. Защото никой не може успешно да се сражава в тази невидима битка, ако различа само на себе си, нито пък Бог би помогнал на оня, който сам не го е пожелал.

Постоянната молитва. Само чрез нея могат да се преодолят честите нападения на помислите, в това число и натрапчивите мелодии, които ги заменят.

Христос е Камъкът, о който се разбиват вавилонските младежи – разсейващите ни помисленици (вж. Пс. 136:9).

С Христовото име можем да противостоим и на музикалната агресия, идваща от всички страни на шумното ни ежедневие. Тя е новият източник на помисли и всеки, който го е осъзнал, би се убедил колко сериозен е този проблем за желасия да го преодолее. Особено за онези, които провеждат своето спасение в света.

В маршрутного такси, в автобуса, в кафенета и магазини – навсякъде звучат мелодии, песни, ритми. Забавленията ни са повече от „музикални“ или поне фоновозвучение. Необходими ни е тишина, в която да послушахме благия глас Божи. Когато я постигнем около себе си, налага ни се да изгоним и натрапчивите мелодии, оставящи да звучат неканени от магнетофона на паметта. Така чрез постоянната молитва ще освещаваме не само себе си, но и всички пространства, които обитаваме.

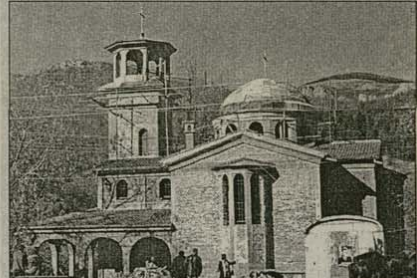
А когато влезем в храма, вниманието ни се удвоява – да не заглушим английското песене с шумовете на суетата...

Благоевст АНГЕЛОВ

Въззвание

От църковното настоятелство на храм „Света Троица“ с. Згориграг, Врачанско

С благословението на Негово Високопреосвещенство Врачански митрополит Калиник на 13.09.1998 г. в с. Згориграг бе извършен водосвет и положен основният

камък на храм „Света Троица“.

Построеното на храма се извършва изключително на дарителски начала.

Изградиме храма до последния етап на покривната конструкция – керемидите и ламариата на купола и камбанарията, като остават още измазането на храма, дограмата, подовата настилка, иконостасът и подпорната стена с оградата на храма.

Затова горещо ви молим да откликнете на нашата нужда от средства за довършване храма, като отпратите своите дарения по възможностите ви на банковата сметка на храм „Света Троица“ – с. Згориграг: – 660 76644-101 280 321 1 в левове; – 660 76644-111 280 321 5 в шатски долари; – ТБ „Биохим“ – АД – клон „Батенберг“, офис „Пирин“;

– гр. София, бул. „Ал. Стамболийски“ 141; – за трансфер от други страни: SWIFT code: CBBIBGSP – 1, IVAN VAZOV STR., Sofia 1040, COMMERCIAL BANK BIOCHIM, BRANCH „BATENBERG“, office „PIRIN“, F. HRAM „SVETA TROIITZA“.

На всички дарители имената ще бъдат вписани в специална книга, която ще бъде поставена на видно място в храма.

Очакваме вашата помощ, за да осъществим заедно това богоугодно дело.

За църковно настоятелство: Д-р А. Николов, гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 9, тел. 981-48-19

Зов за помощ

Фондация „Покров Богородичен“ моли за помощ на боно дете ТЕОДОРА ЯНЕВА на 14 г.

с прогресивна цироза на черния дроб следствие на хепатитно заболяване. Детето се нуждае от трансплантация в чужбина.

Моля, помогнете! Телефон за контакти: 987 16 55 – фондацията

Детска коледна вечер в Софийска митрополия

С благословието на Негово Светейшество Максим, митрополит Софийски и патриарх Български, на 28 декември в салона на Софийска св. митрополия се състоя детска коледна вечер. Тя започна с посрещане на Негово Превосишество Знеполски епископ Николай, викарий на Софийска митрополия, и изпълнение на тропара на Рождество Христово. Тържествено откри свещеник Кирил Попов, който след приветствени думи за празника предостави възможността артисти от театър „Ариел“ да изнесат детската пиеса „Сказание

за Рождество Христово“ с режисьор Николай Бояджиев. Представлението предизвика голям интерес сред децата и всички присъстващи в залата благодарение на добрия сценарий, специално нарисуватите евангелски картини за Рождество Христово и живото изпълнение на артистите. Веднага след пиесата на вратата почука и влезе желаният гост Дядо Коледа, което усили празничното настроение. Децата се надпреварваха да отидат при него и след изпълнение на песни или стихотворение получиха подарък. Негово Превосишество сп. Николай благослови всички деца,

като им раздаде по една икона на Рождество Христово и „Библия за деца“. По покана на Софийска св. митрополия на тържеството дойдоха скъпи малки гости от Дома за деца „Надежда“ в столичния квартал „Младост-1“. Те трогнаха всички с присъствието си и изпълнението на песни и стихотворения.

Епископ Николай закри коледната вечер, като благодарил на артистите, на децата и специално на тези

от Дома „Надежда“ за участието им в програмата и към всички отпрати своите рождествени благопожелания и простря своя архипастирски благослов. В залата прозвуча многолетие, с което тържеството завърши.

ЦВ

БОГОСЛОВИЕ

Св. Григорий Богослов

На свето Кръщение Господне

Свешеното Писание ни разкрива тройното раждане: раждане по плът, раждане чрез кръщение и раждане чрез възкресение. Първото от тях е дело на нощта, робско и страстно, второто е дело на деня, то е свободно, унищожава страстите, обрива всяко покривало на плътта, лежало върху нас от раждането ни, и ни въздига към горния живот.

Третото е по-страшно и по-кратко от първите. То в един миг събира цялото творение, за да застане пред Твореца и да даде отчет в сегашното подчинение и образ на живота – плътта ли е следвало, или се е възторгвало в съгласие с духа и е почитало възраждащата благодат.

Всички тези раждания, както се вижда, Христос е почел във Себе Си: първото – чрез първоначалното и жизнено вдъхновение; второто – чрез възплъщението и кръщението, когато се кръстил Самият Той; третото – чрез възкресението, на което Самият Той става начало, и, както станал първороден измежду много братя, така благоволил да стане пръв измежду мъртвите (Рим. 8:28; Кол. 1:18). Но да философстваме за двете раждания, а именно за първото и последното, не е подходящо за нашето време.

Да разсъждаваме за второто раждане, върху което днес спираме внимани-

ето си и от което е получил името си денят на Светлите Господни.

Провъсещието е светлина за душата, промяна на живота, обещание на добрата съвест, която е от Бога (1 Петр. 3:21). Провъсещието е помощ в нашата немощ, подчиняване на плътта, съединение с Духа, общение със Словото, изправление на творението, удаване на греха, причастяване към светлината и разсейване на тъматата. Провъсещието е колесница, възнасяща към Бога, съпътстване на Христа, подкрепа във вярата, усъвършенстване на ума, ключ към Царството Небесно, промяна на живота, снемане на робството, освобождаване от оковите, претворяване на състава. Провъсещието е най-добрият и величествен от даровете Божии. Тъй както казваме Светая Святых и Песен на песните, понеже последните са многообхватни и особено важни, така и то е по-светло от всяко друго възможно за нас просвещение.

Но този дар, както и неговият Подател Христос, се наричат с много и различни имена, което произхожда или от това, че той е особено приятен за нас (когато изпитваме силна любов към някого, с удовлетворение слушаме имената на любимия), или от това, че многообразието на заключенията се е създало за нас и наименованията. Наричаме

го дар, благодат, кръщение, помазание, просвещение, одежда на нетлението, баня на обновлението, печат – всичко, което за нас е достойно и честно. Казваме дарове, защото са подадени на тези, които не привнасят нищо от себе си; благодат – като подадена на тези, които все още са длъжни; кръщение, защото във водата се погребва греха; помазание – като нещо свещенческо и царско, защото се

помазвали царете и свещениците; просвещение – като светлост; одежда – като покривало на срама; баня – като умиване; печат – като съхраняване и ознаменуване на господството.

За този дар с нас се радват небесата; него славословят ангелите – по родство със светлостта; то е образ на небесното блаженство; него желяме и възпяваме, макар и да не можем толкова, колкото би трябвало.

Майка Гавриила

...Когато човек дойде в света, той идва създаден от Бога, но и призван да съедини душата си с Бога.

Това става единствено чрез Кръщението. Самият Христос ни казва: „Не можете да се родите отново освен чрез Дух и вода.“

„Истина, истина ти казвам: ако някой се не роди от вода и Дух, не може да влезе в Царството Божие“ (Иоан 3:5).

По време на земята Си живот самият Той отиде при

До една майка, която иска да кръсти детето си

св. Иоан да се Кръсти и виждаме, че тогава слезе Светият Дух...

Годините минаваха и в потока на вековете хората отново паднаха в Идолопоклонство и станяхме безсилни да влезем в Невидимото Божие тайнство.

Движение, разговори, смехове, радости, онова неспирно влез-излез от храма не ни оставят да чуем нито дума, а още по-малко да почувстваме нещо от това, което се случва на Земята през тези

минути и с Новопросветеното дете.

Ако бях на ваше място, щях да взема детенцето и още пет-шест истински приятели и бих отишла в параклиса на Свети Георги, където се запознахме на онази Литургия, и където и самата аз почувствах едно рядко съкрушение в душата.

Всички разходи, пари, лукс, всичко онова, което демонстрира парично богатство, са смешни в очите на Бога.

Само като помислим, че

в този час там се случва едно Таворско преображение, което става само веднъж в живота на човека!

Господ каза на Никодим: „Единието е възможно само ако се родиш отново – а отново се раждаш само в Дух и вода“.

...Когато момиченцето ти стане на 12 години, с Божията благодат щете на поклонение в Иерусалим, за да получи Благодатта на Йорданските води.

Всички пари, които имаме

АМВОН

† Сливенски митрополит ЙОАНИКИЙ Слово към абсолютните от випуск 1998-2001 – специалисти „медицински сестри“

Тържествен ден! Радостно събитие! Необикновено вълнение! Чудни трепети! Неизказано въздъшвление!
Днес ние присъстваме на тържеството на абсолютните от випуск 1998-2001 г. – специалисти „медицински сестри“.

Драги абсолютенти, Какво ви доведе преди три години в това висше учебно заведение? – Призването.

Кое ви придружаваше през време на вашето следване? – Усърдието.

Кое ще ви напътства в работата? – Любовта. Призването е небесен дар, затова е силно. Усърдието е духовна подкрепа, затова е похвално. Любовта е Божий благослов, затова е непобедима.

Ако чувствате винаги вашето призвание, ако запазите вашето усърдие, ако разпалвате вашата любов, радвайте се и се веселете, защото сте тръгнали по славен път! Път осеян с трудности и напрежение, но път и озарен с достойнство и почит.

Припомнете си колко напрежение сте изживели, когато следвахте. Колко радост, когато успявахте. Колко вълнение, когато напредвахте.

Но от днес пред вас се открива ново поле за работа – работа толкова разнообразна и обширна, че и вис не можете да си я представите в пълнота.

В света има много скърби. В живота – много неправди. В хората – много болести. В отношенията – много оскъбрения. Защо? – Защото мнозина са далеч от вярата и Божия закон, от непреходните морални принципи. Далеч от всичко благородно и добродетелно, от всичко свято и възвишено.

Всяко служение е съпроводено от трудности и изненади. И вашето няма да прави изключение. Вие ще служите и помагате на болни, страдащи и умиращи. Едни ще страдат от небрежност, други – от невъздържание, трети – от напреднала възраст, четвърти – от отъмъчване. И вие към всички трябва да гледате милосърдно и да се грижите еднакво. Задължават ви вашата клетва, призвание и дълг.

Всички се възмущават от небрежните, ленивите, грубите, нахалните, отъмъчителните. Тези черти са свойствени на невъзпитаните.

За съжаление и в новото хилядолетие човеци изпълниха враждебните си планове. Жестокостта нанесе тежки рани. Кой даде първа помощ на пострадалите, нали лекарите и медицинските сестри?

Състрадателният поглед, кратката дума, нежната обонка, навременната помощ на медицинските сестри винаги привличат нашето уважение, преклонение и благодарност.

Господ Исус Христос казва: „Огън дойдох да туря на земята, и колко бих желал да беше вече пламнал!“ (Лука 12:49). Но огън, който не изгара, а животори, огън, който не унищожава, а съгражда. Този огън е небесен, а не земен, тайнствен, а не явен. Това е огънят на любовта, добротата и разбирателството.

И вие трябва да бъдете носители на този огън, който ще топли вашите сърца, ще осветява вашите души, ще успокоява вашите съвест, ще огрява вашата път.

Само с общи усилия, с общо търпение, с общи отстъпки можем да имаме обща надежда за по-спокойни дни, за по-мирни времена, за по-благии отношения.

Земята даде своя плод, за да оцелеем телесно. Вярата, науката и образованието дават сили, за да оцелеем духовно.

На България са нужни духовно и телесно здрави граждани. Ние имаме отговорната задача за духовното оздравяване, а вие – за телесното.

Република България, път и светът няма да имат бъдеще, ако отслабне вярата, ако намалее милосърдието, ако угасне любовта, ако изчезне мирът.

И така, на добър час, уважаеми абсолютенти! Бъдете и вие светлици в живота, за да бъде по-тих!

Призовавам над вас Божие благословение, за да бъдете и вие здрави, читави и дълголетни. Амин!

те намерение да похарчите за празничната и подаръци за приятели – дори половината от тях са достатъчни – изпратете в Северен Епир (Албания) за кръщението на некръстени деца, или в мисиите в Африка, за същата цел. Бонбонериите ти да са прости.

Изпратете заедно с поканата и едно писмо до приятелите, в което кажете: „Съжаляваме, че няма да се състои празничен прием с обяд и пищичо кръщение, но времента

са такива, че се чувстваме длъжни да участваме в страданията на милиони деца по света и средствата ще се изпратят там. Кръщението и ние ви благодарим за разбирането и оставяме завинаги единни в молитвата.“

...Но тъй като сме създадени свободни, моля те, скъпи писмото и го хвърли, ако не сте съгласни...
Каквото и да направите, бъдете благословени.
С Христова любов.
о-в Егина, 1989.

БЪЛГАРСКИ НОВОМЪЧЕНИИ

Отец Йоан простил на своите прегателни

През 1907 г. в дома на Ангел Кирилов в село Гюренджия (сега Огняново), Софийско, на 23 септември се ражда първият му син Янко. Впоследствие в семейство Кирилови се появяват още три деца – две момичета и едно момче. Семейството живее изключително бедно поради неговия хроничен алкохолизъм.

Началното си образование Янко Кирилов завършва в своето родно село, а прогимназия в гара Вакарел, на час и половина път през гората от село Гюренджия. Огромното разстояние до училището Янко изминава ежедневно в дъжд, пек, сняг и студ. Идва през зимата мокар и премръзнал в училище, а учителите със съзри на очи се опитват го да изсушат, слагайки го да седне до печката. Така заедно с отличната си диплома Янко Кирилов получава и хронично заболяване на краката, което го измъчва до края на живота му.

Веднъж директорът на прогимназията, който е семинарист по образование, шегувайки се с думите: „Ха да видим кой ще стане свещеник в Гюренджия“, го изпитва по църковнославянско четене: „но остава поразен от хубавото му четене. През междучасието го извиква в кабинета си и сериозно му предлага да постъпи в семинарията. След училище Янко Кирилов разказва всичко на майка си и тя се съгласява, казвайки: „Баща ти продаде и изпи две ниви. За теб ще продам, ако трябва, и останалите две, даже и двора, но ти ще учиш в семинарията.“ Така и става, но за нещастие, неговият баща тайно продава една от нивите, а скоро след това и двора и пропива парите.

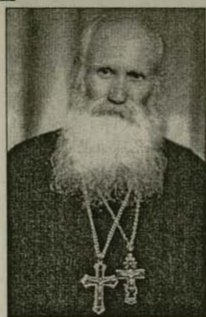
Янко се явява на прием изпит в семинарията, който взема с отличие, като заедно с това кандидатура и за стипендия. За негова изненада обаче, не само че не получава стипендия, но и не е приет в семинарията. Връща се в родното си село, а майка му заминава за София, където се оплаква на секретаря на Св. Синод – Христо Попов. Благодарение на него Янко Кирилов е приет за ученик в Пловдивската семинария, но стипендия не получава, защото се установява, че бройките са изчерпани. След завършването на III клас, поради липса на средства прекъсва образованието си за една година. През следващата учебна година свещеникът от гара Вакарел му отпуска църковна помощ в размер, възлизава на половината от учебната такса. Въпреки това, накрая на първия срок, в IV клас, Янко е изхвърлен от трапезарията за неплатени такси. Принудено е да се храни само с

хляб, който неговите съученици му донасят тайно от трапезарията. Семейството продава и последната им останала нива и макар че половината от парите пак са пропити от баща му, успяват да внесат таксата за трапезарията. За учебници и тетрадки не може и да си мисли дори, а си служи с чужди такива, които по време на занятията са свободни. За жалост по същото време в семинарията съществува една група от ученици, които благодарение на лакейническото си държане спрямо ректора и преподавателите винаги са привилегирани и облагодетелствани във всяко едно отношение. За тези, прочинчаво наричани от останалите семинаристи „отроци“, винаги се намират стипендии и църковни помощи, независимо от материалното им състояние. Така например, докато Янко Кирилов гладува, един негов съученик, въпреки че баща му с много заможен, а според някои дори милионер, получава пълна стипендия и църковна издръжка. Животът на Янко допълнително е усложен от това, че си спечелва омразата на „отроците“ в семинарията.

След завършването на IV клас е принуден окончателно да напусне Пловдивската семинария и за да не остане без професия, се записва в Графическото училище при Държавната печатница в София. Тук получава минимална заплатата, тъй като учащите се едновременно с това работят и в печатницата, но поради лошите условия на труд получава силно и несприятливо главоболие. Болестта му го кара отново да напусне.

По това време неговото семейство се намира в София. На село вече всичко е продано и пропито от баща му. В София неговата майка става домашна перачка в няколко семейства, а баща му – уличен метач. Самият Янко не може да си намери никаква работа. Енорийският му свещеник, който няма образование, но е добър молитвеник и ревностен свещенослужител, прави всичко възможно, за да му помогне, но самият той е крайно беден. Въпреки това успява да препоръча Янко Кирилов на командира на полка в Самоков, който го приема да живее и да се храни в казармата, като по същото време учи в Самоковската педагогическа гимназия. Скоро обаче се налага да престане да учи и тук, но в Самоков се запознава с бещата си съпруга Надка, с която скоро сключват брак.

Съдбата на Надка е още по-нещастна и от тази на Янко. Тя не помни своите родители, които починали рано. След смъртта им я вземат добри хора и я отглеждат като храненица. Успява да завърши стопанско училище и веднага се

О. Йоан Ангелов Кирилов омъжва за Янко Кирилов.

През юли 1930 г., вече женен, Янко подава документи да бъде ръкоположен за свещеник. Но неочаквано младото семейство изпада в голямо затруднение. Св. Синод отказва да одобри кандидатурата на Янко Кирилов за свещеник, тъй като няма завършено средно образование, макар че по това време масово се ръкополагат кандидати завършили III клас в семинарията, а той има завършен IV клас. От юли до декември 1930 г. младото семейство не само гладува, но е заплашено буквально от гладна смърт. И двамата съпрузи са оставени без никаква материална подкрепа и издръжка, а са и безработни. Една сутрин протосингелът на Пловдивската митрополия архимандрит Климент (по-късно Старозагорски митрополит) заваря Янко Кирилов да се моли, плачейки в олтарата. Отец Климент, който знае за финансовото му състояние, виждайки го, започва и той да плаче. Янко успява да му каже само, че от три дни с жена му не са яли нищо, а с неговата кандидатура за свещеник не знае какво става. Архимандрит Климент се опитва да го утеши, дава му 100 лева и го уверява, че много скоро ще бъде ръкоположен. Веднага след богослужението отец Климент докладва за случилото се на Пловдивския митрополит Максим, който чрез телеграма настоява пред Св. Синод Янко Кирилов да бъде одобрен за свещеник в село Малко Белово, Пазарджишко. Така на 18.12.1930 г. е ръкоположен за дякон с името Йоан, а на следващия ден за свещеник. След тридесет стаж е въздворен в енорията си, която се състои само от 80 къщи.

В енорията си отец Йоан Кирилов е посрещнат с голяма любов. Въпреки че селото е крайно бедно, а енорийската църква е в плачевно състояние, младият свещеник и презвитерата му ликуват. И двамата веднага се захващат за работа. Енорията е разделена от отец Йоан на 8 частни. На всеки 10 къщи определя по един добър християнин или християнка да отговаря за тях. Тези хора се превръщат в негова дя-

на ръка. Те организират хората в своята част, раздават им книги от създадена към църквата подвижна библиотека, внасят в домовете им Библия и Нов Завет. Благодарение на добрата организационна работа на свещеник Йоан Кирилов скоро хората от Малко Белово събират средства и ремонтират своята църква. Презвитерата Надка се грижи за чистотата в храма, а по време на светата Литургия дирижира създадения от нея дугласен хор. По инициатива на свещеника е създадена в селото кооперация и е построено ново училище. Стихия на църковния живот в енорията на отец Йоан са молитвата и благотворителността. Енорияшите му до такава степен обикват молитвата, независимо от възрастта си, че седемките на младешките в селото започват да завършват с прочитане на полунощницата, като всички присъстват са на колена. Създадено е християнско братство.

Благодарение на усърдната пастирска дейност

на свещеник Йоан Кирилов 12 души от енорията му завършват семинария, по-вечето от тях получават и висше богословско образование, а три девойки стават монахини. Освен това младостта на семейство Кирилов е ненадмината. Презвитерата Надка, която умее да шие добре, в свободното си време приготвя различни дрехи, които отец Йоан раздава на нуждаещите се по празниците. Но само дрехи ли? Всички бедни, болни и страдащи хора получават помощ от добрия пастир – едни материална във вид на дрехи, храни и пари; други морална във време на тежки изпитания и нещастия; трети духовна при колебание във вярата или неразбиране на някои догматически истини. Благодарение на него много

авгентисти се връщат в люлото на Православната църква

По настояване на своята съпруга свещеник Йоан Кирилов завършва семинария, а през 1945 г. постъпва в Богословския факултет при СУ „Св. Климент Охридски“, в който се дипломира.

Завършвайки висшето си образование, започва още по-усърдно да работи сред паството си, при него се стичат хора от всички околни селища, та дори и от градовете. Славата му на добър свещеник и духовен наставник се разнася надалеко. Сега пък неговите събратя свещеници започват да му завяждат и го клекват, че им привлича паството в своята енория, че хората се допитват до него, а не до тях. Срещу тези нападки отец Йоан се защитава с думите: „Защо бяха стадо от пастира, не-

ка си отговори самият той. Или джобът му е дълбок, или тоятата му е дебела“, но те престават да злословят едва при намесата на самия патриарх Кирил.

След 9 септември 1944 г. в България се установява

богоборческото управление на Комунистическата партия.

При новата власт отец Йоан Кирилов продължава усърдно да се грижи за паството си. Някои от енорияшите му, несъгласни с комунистическото управление, са осъдени по политически причини и изпратени в затвора, като същевременно на мнозина от тях частично или цялостно е национализирано и конфискувано имущество.

Семействата им изпадат в пълна мизерия и недоимък. Съпругите на осъдените са заклеймени като фашистки и никъде не получават работа. Единствената им надежда е техният добър енорийски свещеник. Без да се плашат от неприятностите, които могат да си навлекат, отец Йоан и презвитерата Надка започват материално да подпомагат така наречените „фашистки“ семейства с дрехи, храна, пари и др., а също и морално да ги обогатяват, че Бог ще им помогне и бурята ще премине. Отец Йоан непрестанно се моли и за здравето на арестуваните им съпрузи, затворени по затвори и концлагери. Всичко това не остава скрито за властта и тя, след като първоначално срещу заплахи се опитва да склони отец Йоан да ѝ съдейства, като шпионира енорияшите си, и не успява, решава да го премахне или да намали поне влиянието му върху хората в Малко Белово. На 10.03.1956 г. е издадено постановление за откриване на наблюдателно дело към ДС с псевдоним „Сатаната“. От този момент отец Йоан е непрестанно следен и шпиониран навсякъде.

През 1961 г. свещеник Йоан Кирилов е изправен на подсъдимата скамейка. Срещу него е спретнат процес, като предварително чрез лобии, заплахи и психически терморазсаиране лъжесвидетели. Обвинен е в блудство с вярващи жени, посещаване църквата му и в разпространяването на твърдения, целящи създаването на недоворис към властта и смущение в обществото. Обвиненията са абсурдни и „свисти с бели конци“. Дори в самия Обвинителен акт и във всички документи в дописието на свещеник Йоан Кирилов наред с обвиненията за блудство се твърди, че той има изключително голямо влияние сред вярващите в селото и притежава висока духовна култура. Биха ли явявали хората на един свещеник, който спо-

ред обвинението и лъжливи показания напада и изнасилва не само светски жени, но и монахини, и то в светия олтар?! Най-тежко за отец Йоан е, че като свидетел срещу него се изправя съпругата на най-добрия му приятел, както и всичките ѝ наследници по женска линия (снахи и дъщеря, които са презвитери и монахини). Свещеник Йоан Кирилов е осъден на два месеца затвор

който изтърпява в каменната кариера край Пазарджик – „Огняново“. Тук е посрещнат и приет много добре от затворниците и охраната. Слабият и болен отец Йоан не може да изпълнява нормата си, но едно момче от затворниците се наема да довършва и неговата норма. От охраната с учудване наблюдават колко много посетители идват да го навесат и с недоумение питат защо е затворен този добър свещеник.

След освобождаването си отец Йоан още на първите прошки казва на своята презвитерата да приготви нещо за почерпка, понеже ще отидат да се процават. Когато тя приключва и е готова за тръване, го пита къде ще ходят, но е слисана от неговия отговор: „Ще ходим у жената, която свидетелства против мен!“ Жената още като ги вижда, се разплаква, посрещна ги и взаимно си пропават, а след време тя, уещавайки че напуска този свят, отново извиква отец Йоан, изповядва се пред него и му иска пак прошка. Но не само на нея, а и на всички лъжливи свидетелстващи на делото против него, отец Йоан прощава. В Малко Белово отдавна е забравено кошмарното дело, а с жив само добрият спомен за любимия им свещеник.

Затворът не успява да сломи отец Йоан и той продължава своята дейност. През 70-те години на миналия век с огромни трудности получаваше разрешение и заедно с хората от своята енория изгражда параклис, посветен на всички български светии, но през 1975 г. властта довежда група затворници и им започва да го сринат. Отец Йоан, плачейки, безсилно и безпомощно, наблюдава разрушаването, а след това често ходи и плаче върху руините. Този последен удар от страна на комунистическата власт срещу неговата пастирска дейност, свещеник Йоан Кирилов не успява да преживее. От мъка заболява от диабет и на 12.12.1977 г. напуска земния свят.

И до днес не секва постоят от поклонници към гроба на отец Йоан Кирилов, добрия пастир от Малко Белово, който откликна на молбите не само на своите пасоми, а и на всички търсещи помощта му.

Стефан ИЛЧЕВСКИ

Американски, Канадски и Австралийски митрополит ЙОСИФ

Кой е Родилият се във Витлеем

„Кой е Този?“ – се питали един друг в Йерусалимския храм, когато Господ Исус влязъл в него за молитва. За нас, които изповядваме православната християнска вяра – това е Господ Исус Христос, родилият се от св. Дева Мария и станал човек, заради нас и нашето спасение. Той е възлюбеният Син на Всевъшний, върху Когото е Неговото благоволение.

Исус Христос – това са двете познати, двете благозвучни имена, от които е невъзможно да не се интересуваш или да оставиш настрана. Его вече 21 века Той е същият, Спасителят и Господ. Той ни откри царството Божие, показа ни ценността на човешката душа. Той е Пътят, Истината и Животът. Той е началото и краят. Той е светлината на света. Неговото рождение, Неговите чудеса, Неговата смърт и възкресение са уникални. И днес той не е отживял за времето Си идеал. Неговото име освежава душите. Той е надеждата човешка; Примириятел между Бога и човешките; Изкупителят на нашите грехове. Той е вратата, през която само ако минем, можем

да се спасим. Той има думи за живот вечно, учи ни как да вярваме в Бога, да любим своя и враг, да говорим само истината, да пазим чисти нашите сърца. Той е нашият Добър Пастир. Той е нашата многоплодна лоза. Той е духовната храна за всички християни. Той е всичко за човешката душа.

Исус Христос. Той е не само част от човешката история. Той е нейната същина. Без Него тя би била мъгля.

С Него започва леотроенето. Негово дело е и обновлението на света. Той обладава всичко в Себе Си. Нито наука, ни изкуство – Него нищо не може да Го замени. Да Го допълни – не е в състояние каквото и да било. Защото всичко се изхвърлява, от всичко човек се отегчава, от всичко се разочарова, всичко остарява. Само учението на Христа не се похабява, от благоверието Христово човек не се отегчава, от приятелството на Христа не се разочарова, само образът Христов не остарява.

Чудна е картината на поклонението Христово! Двадесет и един века е рамката на Неговия път. Да се огледаме наоколо. Едно

безкрайно шествие е Неговата свита, какво голямо разнообразие в песни и гласове. Пяят, паят всички и разнасят песента: хора, ангели и птички! „Слава във висините Богу, на земята мир и между човешките – добра воля.“ Радва се младежката душа. Жените възхваляват придобитите права. „Алилуйя!“ – възкликват и мъжете. Възстановен е нравственият идеал. Страдащите очакват с трепет милост. Грешниците коленичат с упование за покров. Накрая виждаме и умиращите, впили в Богомладенца изтъкнени очи: „О, Сине Божи, родил се заради нас, ще ни присемеш ли в последния ни час?“

Не остава безразлично и безслесното творение. Всичко, всичко е в служба на Новородилия се Господ: ангелите – с пение; небесата – със звезда; мъдреците – с дарове; пастирите – с агне; земята – с пещера; пещерата – с ясла; животните – с топлия си дъх; камъните и растителността – с готовността да благовестят, в случай че замълчат тези, които са надарени с чудната привилегия да стъкмяват похвали.

И всичко, всичко туй е да ни послужи за поука, да се откланем на църковния завет: празникът Рождество Христово да стане наше достояние, радостта му да изпълни нашия живот.

Такова е и упованието на родната ни Православна църква – всички ние, българите, у нас и по света – да бъдем хора ситуиристи, люде делови, слънчеви в мирогледа ни, богоозарени в мислите, чувствата и делата ни, сияйни в устрема за мир и блага воля между нас, за запазване на свещенния ни дар – живота от всякакви беда.

Честито Рождество Христово!

Щастлива и благословена Коледа!

Новородилият се Господ да ви благослови и да бъде с вас винаги през Новата 2002 г. Амин.

За Рождество Христово

Божията милост не ни изостави и ни сподоби и тази година – първа от новия век – да прославим заедно с небесните ангели славното Рождество на нашия Господ и Спасител Исус Христос.

Защо предвечно Роденото от Отца Слово пожела да се роди и във времето на грешното човечество? Защо Син Божи благоволи да стане и Син Човечески? Каква е тази неизказана любов: Безначалният да присме начало, Неописаният да ни дари Свой образ в наша плът и в наша кръв – ала без нашите грехове!

Ограниченият човешки ум не може да обясни Божия план за нашето спасение. Но ние го приемаме в пълнота със сърцето си.

Днес сърцата ни са оная бедна ясла, в която се ражда Божественният Младенец, за да я преобрази в светъл дом на Светата Троица; за да бъдат изгонени демоните и да се въздари светост; за да се разрушат основите на идолопоклонството и да се издигне неръководният храм Господен.

Бог ни даде Себе Си. Какво имаме да Му дадем ние, освен собствената си бедност? Но Той прие и нся, и ни въздале от Своето нетленно богатство – богатостта на Светия Дух. За това тропарът на празника свидетелства: „Твоео Рождество, Христе Боже наш, озари света със светлината на познанието“.

Същият ли е днес този свят, озарен със светлината на Божественото познание? Та нали неотдавна, след терористичните атакти в Ню Йорк и Вашингтон, медите в един глас известиха: светът вече не е същият!

Какво точно ще се промени и как, те премълчаха. Може би никой още не знае.

Светът осъзнава своето падение, чувства своята отдалеченост от Бо-

га. И иска да бъде друг, а не знае как. Иска да бъде по-добър, но не намира сили в себе си.

Нашето отечество от своя страна се стреми да бъде достойно за голямото семейство на народите. Иска ни се да получим признание, да „светне светлината ни пред човешките“, да се завърнем в Европа, от която насила сме били изместени. Но знаем ли как? Знаем ли точно къде отиваме?

Светлата ни Църква има отговора. Тя ни е вманила в дълг да го дадем на измяната си родина и да го засвидетелстваме пред света.

Днес, на Рождество Христово, ни го припомним: ако отново приемем Бога в душите си, ако престанем да вярваме само в собствените си сили и да се уповаваме на себе си – едва тогава ще бъдем способни да надмогнем греховността. А тя е, която разрушава света и неговия най-ценен обитател – човека.

Затова именно ни се роди Син от Дева.

Не идя, не философско поучение, не мъдрост човешка, а Син – за да ни осинови реално с Отца. Пророкът го нарече Емануил: с нас е Бог. Да бъдем и ние с Него. Да не Го изоставяме, да не Го извърляме, да не ставаме отново причина „да няма де глава да подслони“. Да Го следваме, защото Той

първ ни възлюби.

Ако днес прославим Рождеството, ако присътим благоговейно с витлеемските пастири и се присъединим без колебание към ангелския хор; ако се отречем от звездоборството и последваме чудната Витлеемска звезда, ще видим още славни дела. И не само ще видим, но и ще участваме в тях.

Умът ни ще се просвети и подготви да прозре дълбокия смисъл на Боговъплъщението. Защото Бог не дойде само за малко да бъде сред нас, но да пребъдва вечно с човека. Това не можеше да стане, ако смъртта беше останала в света. Рождения е имало и в падението, но те винаги са завършвали със смърт. Ако Христос само се беше родил, нямаше спасението да е пълно. Той се роди, за да изпита заедно с нас болката от греха, за да ни покаже, че страстите ни не са наслада, а тежко страдание. Роди се, за да претърпи смърт, и то кръвна.

Но и тук не свършват делата Му. За онези, които Го познаха, обикнаха и последваха, Той яви Своето славно Възкресение, за да изпрати след това Бог Отец огнените езици на Петдесетница и Светият Дух да изпълни света.

Ето какво ни се приготвил Бог, ако достойно отпразнуваме днес Рождество Христово. Но и празникът не е достатъчен. Светът няма никакви затруднения с празниците и в състоянието, в което е. Той винаги е бил готов да откликне с шум, веселия и подаръци.

Светлата ни Църква сега ни напомня за подвига и чистотата.

Необходима е добродетелност и свято житие. Защото Христос не дойде чрез обикновена и случайна жена, но се роди от Пречистата Дева.

ЦВ

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

за „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

Посочете изданието и периода от време, за което искате да се абонирате (моля, потъпвайте четливо с печатни букви):

Име..... Презиме..... Фамилия.....

гр./с..... п. код..... общ..... обл.....

ж.к..... ул..... №..... бл..... вх..... ап..... тел.....

Изпращайте на адреса на издателството потълнения талон за абонамент с приложена квитанция от пощенския запис или копие на платежното нареждане.

(Цените за абонамент и адресът на издателството са публикуван на 8 стр.)

Живите паметници на Зограф

200 години от обновяването на храм „Св. Георги“ в Зографския манастир

През 2001 г. се навършиха 200 години от построяването на главния храм (католиконът) „Св. великомъченик Георги“ в Зографския манастир.

Надписът върху мраморна плоча над входната врата на храма упоменава, че: „... създаде се от основанието този свещен храм на мястото на стария ... с ктиторството на ... проигумена Евтимия и господина проигумена Порфирия ... в лето от Рождество Христово 1801.“ Непосредствено вдясно от входната врата стоят стенописните образи на двамата главни ктитори – поднасящи на Христа символичен образ на новия храм.

Строителството на тази църква, завършило в първата година на XIX век, озаманува самочувствието на Зографската обител като една от най-богатите и проспериращите на Св. Гора. Огромните имоти на манастира – особено в Молдавия – са били източник на значителни приходи, дали възможност на зографското братство да предприеме голямото строителство.

Храмът от 1801 г. е приемник на по-старите църковни градежи на същото място. Нова е само сградата, а не многоизмерната духовно-материална институция. Двучестният юбилей е повод да се насочим към цялата многовековна история на този храм, която все още не е обстойно и системно проучена.

Какво е представявал средновековният Зографски манастир? Какво – неговият главен храм? Какво е останало от него днес? Тези въпроси не само че още нямат категоричен отговор, но и не са били ясно зададени.

Не знаем от кого и кога е бил построен първият храм на това място. В предцитата стенописни портрети във външния притвор на съборната църква като „*първ ктитор*“ е посочен византийският император Льв VI Мъдри, като „*втори ктитор*“ Андроник Палеолог, а като „*обновители*“ на обителта – българският цар Йоан Асен II и молдавският воевода Стефан Велики.

Пътешественикът Василий Барски при посещението си в 1744 г. дава опи-

сание на главния манастирски храм, който някога бил опожарен от „*барвари и разбойници*“ и обновен от молдавския господар Стефан Воевода в 1502 година. Обновлението включвало стенописване, в т. ч. и ктиторски портрет на Стефан Велики „*в прегверие на църквата, която преждеупоменатите царе сами създадоха*“. Въпросните царе са византийският Льв VI Мъдри (царувал 887-912) и българският Йоан Асен II (царувал 1218-1241). Този пасаж свидетелства, че молдавският господар е направил основен ремонт на стария средновековен храм, а не го е разрушил до основи за ново строителство. Църквата била кръстообразна, с кръгли певници, имала б купола покрити с олово: три маки над олтара, два над притвора и един голям в средата. Известна образна представа за този храм дава рисунката на Барски от 1744 год.

Всички постройки, които виждаме на тази рисунка, вече ги няма. Днешните сгради в Зограф са сравнително „нови“ – от средата на XVIII век насам. Южното крило е от 1750 г., източното от 1758 г., малката църква от 1764 г., голямата от 1801 г., северното и западното крило са от втората половина на XIX век, а строежите в едри линии завършват в 1896 г. с църквата „Св. св. Кирил и Методий“ и надстройването на камбанарията.

Точно в 1896 г. е изпълнена цветната литография от Д. Мирчев, която изобразява обителта в пълния блясък на нейния завършен вид – принципно същия, какъвто е и досега. Това е достиганият до нас **възрожденски Зограф** – изграждан в продължение на век и половина (1750-1896). За съжаление на изследователите на средновековното строителство и изкуство, той напълно е заменил по-стария **средновековен Зографски манастир**. Унищожени са били всички средновековни постройки в рамките на обителта, заедно с всичките им стенописи, каменни и резбовани иконостаси, безброй творби на приложното изкуство и т. н.

От предишните сгради на манастира са съхранени само няколко строител-

ни надписи върху каменни плочи:

- от 1495 г. от предишната трапезария (построена от Стефан Велики);
- от 1650 г. от обновлението на архондарика (гостната);
- от 1705 г. от обновлението на пирг (кула) с келии и параклис при камбанарията.

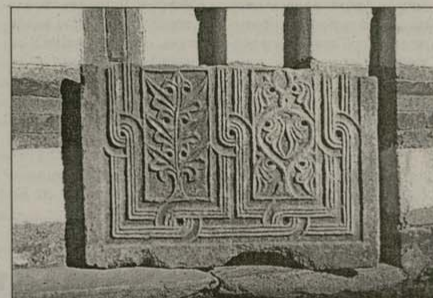
Сякаш нищо веществу не е останало от сградата на стария главен храм и нищо изобщо от предосманското средновековно строителство в манастира. Многозаслужилният изследовател на Зограф Асен Василев с известна горчивина установява липсата на останки от средновековната обител: „*Не са запазени в манастира и „освобождени“ от предназначението си такива иконостасни каменни плочи, каквито можеше да видим например във Ватопедския манастир, датиращ от XI-XII век.*“

Всъщност не е точно

Прогумените Евтимий и Порфирий – ктитори на храма от 1801 г. Стенопис от прегверие на църквата

така. По-скоро не са направени необходимите системни проучвания в търсене на останките от средновековния Зограф. В пове-

Мраморната плоча, вероятно от XI в.

чето от другите светогорски обители подобна проучвателна дейност тече от доста време и те се славят със своите древни средновековни корени. Българският атонски „царски и патриаршески“ манастир е

Рисунката на Василий Барски – 1744 г.

основан в 898 г. – съгласно надписа на Фануилската чудотворна икона на св. Георги – и е една от най-старите, ако не и най-старата от днешните 20 главни атонски обители. Би било странно, ако нищо не

е останало от негови средновековни градежи. И наистина все нещо е останало.

При външната стена на северните зографски манастирски сгради лежат натрупани **стари осмъгъни колони**, които така и не са намерили място в досегашните обхватни публикации за обителта. Колоните са с диаметър 25 см. От тях шест са с дължина 2,5 м, а две с дължина 75 см. Други две подобни колони, най-вероятно от „дългите“, днес са забити в земята от двете страни при стълбището на църквата „Спеление на св. Богородица“. Тяхното вторично използване е станало наскоро – през XX век – тъй като в по-старите изображения на това стълбище (шапли и фотографии) то има различна (кръгла) форма и колони-

те липсват.

Върху някои от куполите на главния храм се виждат вторично употребени **основи и капители на колони**, вероятно със средновековен произход, които също досега не са били проучени.

Подобни податки има още немало. Съпоставени с другите безспорни останки от Средновековието тук (икони, ръкописи, надписи, описания, рисунката на Барски и пр.), те могат да дадат основа за глобяване илюстриращ образ на средновековния Зограф – в неговото веществу и духовно измерение.

Юбилеят на главния храм в Зографския манастир заслужава едно честване в по-широк национален мащаб – с изложби, научни конференции, издания, телевизионни предавания и пр.

Този род дейности не са задължение на манастира от самия манастир, а на нас, които сме в света. Макобрийното зографско манастирско братство има по-важна задача: да съхранява духовния живот на обителта. Защото не камъните в Зограф са най-значимото, а богослужението и молитвите. А грижата на монасите е тези молитви никога да не замлъкнат.

Древните камъни на Зограф са възвешени на някогашните молитви и богохвалествия. Чуваме ли гласовете им?

„*Но Той им отговори и рече: казвам ви, че, ако тия мълкнат, камъните ще забият*“ (Лука 19:40).

Георги ТОДОРОВ

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА 2002 г.

„Църковен вестник“

сп. „Духовна култура“

1 година	19,20 лв.
6 месеца	9,60 лв.
3 месеца	4,80 лв.
1 месец	1,60 лв.
Цена на 1 брой	0,50 лв.

1 година	16,80 лв.
6 месеца	8,40 лв.
3 месеца	4,20 лв.
1 месец	1,40 лв.
Цена на 1 брой	0,90 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЈАТА

СВ. СИНОД, София – 1000

ул. „Оборище“ №4

тел. 987-56-11

тел./факс 980-30-16

Главен редактор

АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ

Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ

ТБ Бюхим, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19

банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в

които да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомниме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.